

מקלי השמות האזרת הכפולות (ע"ע)

■ הנמכת תנועה לפני גרוניות (א, ה, ח, ע) ■ תשלום דגש לפני גרוניות ולפני רי"ש (א, ה, ח, ע, ר)

המשקל	משמעות המשקל	דוגמאות
קְטִילָה	שם פעולה – בניין קל	על דרך הגזרה: רָנָה, בָּנָה / על דרך השלמים: סְלִילָה, מְדִידָה, חֲפִיפָה, חֲגִיגָה
הִקְטִלָה	שם פעולה – בניין הפעיל	הִגָּנָה, הִקְלָה, הִפְרָה, הִסְבָּה, הִצָּרָה, הִעָזָה, הִאָטָה
קִטוּל / קטוּל	שם פעולה – בניין פיעל	על דרך הגזרה: סִיבּוּב, פִּיצוּץ, תִּיפּוּף, כִּיפּוּף, דִּיבּוּב על דרך השלמים: בְּסוּס, שְׁנוּן, חֲמוּס, גְּשׁוּשׁ, דְּבּוּב, קָרוּר
הִתְקַטְלוּת	שם פעולה – בניין התפעל	על דרך הגזרה: הִתְגוֹנְנוּת, הִתְפּוֹצְצוּת, הִתְבּוֹדְדוּת / על דרך השלמים: הִתְחַמְמוּת
מְקַטֵּל (בינוני של פִּעֵל)	בעל מקצוע / בעל תפקיד	על דרך הגזרה: מְתוֹפֵף, מְדוֹבֵב ⁽¹⁾ / על דרך השלמים: מְדַבֵּב ⁽²⁾
	כלים ומכשירים	על דרך הגזרה: מְחוֹרֵר / על דרך השלמים: מְקוֹרֵר (כמו: מְחַדֵּד, מְנַבֵּשׁ, מְחַדֵּק)
מְקַטֵּל (בינוני של הִפְעִיל)	בעל מקצוע / בעל תפקיד	מְגַן ובנטייה: מְגַנֵּים, מְגַנֵּי העיר
מְקַל / מְקַל	משקלים מיוחדים במ"ם קמוצה	מְגוֹן [ג-נ-ג] ובנטייה: מְגַנֵּים, מְגוֹן דוּד, מְגַנֵּי דוּד מְגַסֵּס ⁽³⁾ [ג-ס-ס] ובנטייה: מְגַסֵּים, מְגַסֵּי קרמיקה מְסַדֵּד [ס-כ-כ] ובנטייה: מְסַסֵּים, מְסַסֵּי הטלוויזיה
מְקַל	משקל מיוחד במ"ם צרויה	מְחַס [ח-מ-מ] ובנטייה: מְחַסֵּים; מְסַב [ס-ב-ב] ובנטייה: מְסַבֵּים ⁽⁴⁾ מְקַר ⁽⁵⁾ [ק-ר-ר] ובנטייה: מְקַרֵּים
מְקַל	מקומות	מְעוֹז ⁽⁶⁾ [ע-ז-ז] ובנטייה: מְעוֹזִים (הקמץ הקמץ מְקַל אינו נחשב כנטייה)
מְקַל		מְצַר [צ-ר-ר] ובנטייה: מְצַרֵּים, מְצַרֵּי טיראן
מְקַטֵּל (בינוני של הִפְעֵל)		מוֹסֵד [ס-כ-כ] ובנטייה: מוֹסֵסֵים, מוֹסֵסֵי רכב
מְקַלָּה (מְקַטְלָה)		מְחַלָּה [ח-ל-ל]
מְקַלָּה (מְקַטְלָה)	כלים ומכשירים	מְגַלָּה [ג-ל-ל], מְחַצָּה [ח-צ-צ], מְצַלָּה ⁽⁷⁾ [צ-ל-ל], מְגַרָּה [ג-ר-ר]
מְקַלָּה	שמות עצם מופשטים	מְזַמָּה [ז-מ-מ], מְסַבָּה [ס-ב-ב]
מְקַל		מְמַד [מ-ד-ד], מְרַב [ר-ב-ב]
תְּקַלָּה		תְּהַלָּה [ה-ל-ל], תְּפַלָּה [פ-ל-ל], תְּחַנָּה [ח-נ-נ], תְּחַלָּה [ח-ל-ל], תְּחַיָּה [ח-י-י/ה]
תְּקוּלָּה (על דרך עו"י)		תְּעוּזָה [ע-ז-ז], תְּאוּטָה ⁽⁸⁾ [א-ט-ט]
קְלָה		סְבָה [ס-ב-ב], חֲבָה, מְדָה, לְבָה, זְקָה, דְּבָה, הִלָּה

(1) אדם המושתל בזהות בדויה (בתא מעצר, למשל) במטרה לדובב את חשוד שיוודה במעשה הפלילי המיוחס לו. (2) מי שמתאים מילים בשפה אחת לתנועות השפתיים של דמויות בסרט בשפה זרה, למשל בסרטי אנימציה. (3) קערה גדולה ועמוקה להגשת מרק (כלי מרכזי שמניחים על השולחן וממנו מגישים לצלחות). (4) טבעת המשמשת משען לצייר המסתובב בתוכה, למשל המסב שבתוך עצצוע ה"ספינרי". (5) מתקן למי שתייה קרים ("קולרי"). (6) מבצר, מקלט, מקום מפלט (7) פעמון קטן או כלי נגינה (ממשפחת כלי ההקשה) (8) תאוטה (בפיזיקה) היא תאוטה שלילית.

שמות חד-הברתיים מאלף תחת הכפולים (צ"צ)

א. שמות תואר

קל, קלה, קלים, קלות [ק-ל-ל]	צר, צרה, צרים, צרות [צ-ר-ר]
רד, רפה, רפים, רפות [ר-כ-כ]	מר, מרה, מרים, מרות [מ-ר-ר]
חם, חמה, חמים, חמות [ח-מ-מ]	קר, קרה, קרים, קרות [ק-ר-ר]
נד, נזה, נזים, נזות [נ-ז-כ-כ]	רע, רעה, רעים, רעות [ר-ע-ע]
חף, חפה, חפים, חפות [ח-פ-פ]	

■ תשלום דגש

וגם: דל (דלה, דלים, דלות); דק (דקה, דקים, דקות), חד (חדה, חדים, חדות); עז (עזה, עזים, עזות); רב (רבה, רבים, רבות)

י'א א'א א'א: תם (מקמ, א'א א'א א'א), תמה, תמים, תמות [ת-מ-מ]

ב. משמעויות שונות

(1) תמנית א: סם (יחיד) – ססים / ססי (רבים / נסמך רבים)

גל (גלים, גלי הים); גן (גנים, גני ילדים); דף (דפים, דפי טיוטה); כף (כפות, כפית, כפיות; כפות רגליים); עם (עמים, עמי האזור); פג (פגים); פח (פחים); פס (פסים, פסי רכבת); קב (קבים); שק (שקים, שקי מלט); שר (שרה, שרים, שרות, שרי הממשלה)

■ תשלום דגש

(2) תמנית ב: סם (יחיד) – ססים / ססי (רבים / נסמך רבים)

מס (מסים, מסי עירייה); סף (ספים, ספי הבית); צד (צדדים, צדי הדרך)

(3) תמנית ג: סם (יחיד) – ססים / ססי (רבים / נסמך רבים)

גץ (גצים); חץ (חצים, חצי רעל); לב (לבו, לבבות); גס (גסים); צל (צלו נהצל שלוח, צללים); קן (קנים, קני ציפורים); תל (תלים)

(4) תמנית ד: סם (יחיד) – ססים / ססי (רבים / נסמך רבים)

דב (דבים, דבי קוטב); חד (חדים); חק (חקים, חקי המדינה); תף (תפים, תפי טס-טס); עז; חם; קר

מקל'ים נוספים על דרך השלמה:

1. משקל קטיל (במשמעות של החלשה) – חמים, קריר, מריר, דליל, קליל, דקיק

2. משקל קטלה (משמעויות שונות) – כפפה, סככה, פצצה, קלה, שממה, רננה, שררה, חמה

על שני מטבעות לשון מגורת
הכפולים קראו כאן:
[מורת רוח וקורת רוח](#)

שורשים תנייניים האלופים משמות הפעלת צ"ע

שורש תנייני הוא שורש שני חדש הנוצר משם עצם בשורש ראשוני נתון על ידי הוספת אחת מהמוספיות שלו.

שורש ראשוני	שם מן השורש הראשוני	שורש תנייני (שורש שני חדש)	דוגמאות לפעלים ושמות מן השורש התנייני
ח-ל-ל (החל, תחלה)	תחלה	תחל	התחיל, התחלה
ג-נ-ג (הגו, הגנה, מגנה, מגן)	מגן	מגנ	מגן, למגן, מגוון
ס-כ-כ (סוך, סככה, סכה, מסך)	מסך	מסכ	מסך, למסך, מסוך ⁽¹⁾

⁽¹⁾ למסך (בצבא) – להסתיר כוחות, שטחים או מתקנים מהאויב באמצעות מסך עשן או סנוור



צללים על פסים